

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea de Vest din Timișoara
1.2. Facultatea	Litere, Istorie și Teologie
1.3. Departamentul	Studii românești
1.4. Domeniul de studii	Științe umaniste/ Filologie
1.5. Ciclu de studii	Masterat
1.6. Programul de studii / calificarea	Literatură și cultură: contexte europene – contexte românești Calificări posibile, conform COR: Asistent de cercetare în filologie - 264315; Comentator publicist - 264201; Consilier învățământ - 235103; Corector (studii superioare) - 264202; Corespondent de presă - 264205; Corespondent radio - 264204; Documentarist (studii superioare) - 262203; Editorialist - 264207; Filolog - 264301; Interpret - 264302; Lector carte - 262205; Lector presă/ editură - 264209; Lector scenarii - 265405; Profesor în învățământul gimnazial - 233002; Publicist comentator - 264210; Redactor - 264211; Referent difuzare carte - 262204; Referent literar - 264304; Referent relații externe - 242215; Scriitor - 264102; Secretar de redacție (studii superioare) - 264215; Secretar institut, facultate - 235901; Secretar literar - 264305; Traducător (studii superioare) - 264306.

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Literatura română în context european (I). Scriitori români în alte culturi						
2.2. Titularul activităților de curs	conf. dr. Pompiliu Crăciunescu						
2.3. Titularul activităților de seminar	conf. dr. Pompiliu Crăciunescu						
2.4. Anul de studii	I	2.5. Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp*					ore
Studiu după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate/pe teren					45
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					61
Examinări					7
Tutoriat					5
Examinări					
Alte activități ...					
3.7. Total ore studiu individual	158				
3.8. Total ore pe semestru	200				
3.9. Număr de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde e cazul)

4.1. de curriculum	- Diploma de licență
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde e cazul)

5.1. de desfășurarea a cursului	• Spațiu adecvat
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	• Spațiu adecvat

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> Contextualizarea sensurilor configurate de operele scriitorilor de origine română din alte culturi în sistemul axiologic global (românesc/european). Dobândirea de deprinderi: comprehensiunea unei opere, contextualizarea istorico-axiologică, decelarea valențelor onto-cognitive implicite, sesizarea modului de emergență al acestora (formă, conținuturi explicite/implicite, climatul cultural). Coroborarea intuițiilor personale cu afirmațiile exegezei; sens și semnificații ale operelor în plan european/ românesc.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> Apartenența ca subiect activ la cultura română/europeană prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională. Relația dintre informație, dialog, ipoteză critică și argumentație. Relaționarea adecvată dintre logica/logicile artei și etica profesională. Asumarea critică a complexității peisajului cultural românesc în ansamblu; judecata lucidă și apropiată a interferențelor/ clivajelor subiacente. Activitatea în echipă și asumarea de roluri specifice într-un cadru deontologic plener.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Conștientizarea/ asumarea existenței unui univers de creație adiacent complex (contiguu/ antagonic), configurat în geografii culturale alternative. Transculturalitate.
7.2. Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Creatori și direcții specifice, genuri, vârste, <i>Weltanschauung</i>. Opere fundamentale; dimensiunea cognitivă a creației transculturale.

--	--

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
Curs introductiv. Scriitori români în alte culturi, tablou sinoptic. Un univers adiacent: contiguități, personaje, clivaje. Transculturalitate-transdisciplinaritate: <i>Starea T</i> .	Prelegere; dialog euristic, problematizare.	
Decupaje fenomenologice; proeminențe axiologice. 1. Vintilă Horia. Teoria contemporaneității gnoseologice; romanul, tehnică de cunoaștere. Valențele non-entropice ale literaturii ca „epistemologie a epistemologiilor”. Cosmosul românesc și orbitele sale; de la „trilogia exilului” la <i>Un mormânt în cer</i> . Ternarul iubire-cunoaștere-revelație. Apofatismul artei, apofatismul mistic, apofatismul științific. Spirite afine: Giovanni Papini, Ernst Jünger. 2. Ioan Petru Culianu. Literatura „fantasmatică”/ vizionară și salvarea. <i>Arta fugii</i> din lume și utopia „fericirii tehnologice”. <i>Tozgrec. Pergamentul diafan</i> și teoria „jocurilor minții”. <i>Jocul de smarald</i> ; romanul ca <i>ludibrium</i> / instrument de cunoaștere. 3. George Uscătescu și ontologia culturii. <i>Physis-poiesis-techné</i> . Europa – utopia noastră? Interferențe spirituale: Seneca, Blaga, Kayserling, Heidegger, Brâncuși, Vico.	Prelegere; problematizare.	
Curs final. Origine vs. originalitate. Creația transgresivă, între izomorfie și antagonism. Opera scriitorilor de origine română – un univers izomorf/ antagonic?	Prelegere, dialog euristic, problematizare.	

Bibliografie

I. Opere

Vintilă Horia

Giovanni Papini, Paris, Wesmael-Charlier, Collection « Conversion célèbres », 1963.

Journal d'un paysan du Danube, Paris, Editions de la Table Ronde, 1966.

Viaje a los centros de la tierra. Encuesta sobre el estado actual del pansamiento, las artes y las ciencias, Barcelona, Plaza & Janés S. A., Editores, 1971.

Introducción a la literatura del siglo XX (Ensayo de epistemología literaria), Madrid, Editorial Gredos, S. A., 1976.

Recucerirea descoperirii, București, Editura Eminescu, 1996 (*Reconquista del Descubrimiento*, Santiago, Universidad « Gabriela Mistral » y Editorial Patris, 1992).

Credință și creație, Cluj-Napoca, Editura Eikon, 2003, ediție și prefață de Mircea Popa.

Acolo și stelele ard..., roman, desene de F. Micloș, București, Editura Gorjan, 1942. (Conține și povestirea *Moartea morții mele*).

Moartea morții mele, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1999, ediție îngrijită și prefată de Mircea Popa.
Dumnezeu s-a născut în exil, Craiova, Editura Europa, 1990.
Cavalerul resemnării, Craiova, Editura Europa, 1991.
Les Impossibles, Paris, Librairie Arthème Fayard, 1962.
La septième lettre, Paris, Librairie Plon, 1964.
O femeie pentru Apocalips, București, Editura Art, 2007.
El viaje a San Marcos, Madrid, Editorial Magisterio Español, 1972.
Salvarea de ostrogoți, Craiova, Editura Europa, 1993.
Un mormânt în cer, București, Editura Eminescu, 1992.
Les clefs du crépuscule, Lausanne, Editions l'Age d'Homme, 1988.
Mai sus de Miazănoapte, București, Editura Cartea Românească, 1992.

Ioan Petru Culianu

Eros și Magie în Renaștere. 1484, Traducere de Dan Petrescu, Prefată de Mircea Eliade, Postfață de Sorin Antohi, Editura Nemira, București, 1994.
Pergamentul diafan. Ultimele povestiri, Scrise în colaborare cu H. S. Wiesner, Traduceri de Mihaela Gliga, Mihai Moroiu și Dan Petrescu, Postfață de Dan-Silviu Boerescu, Editura Nemira, București, 1996.
Arta fugii, Prefată de Dan C. Mihăilescu, Editura Polirom, Iași, 2002.
Jocurile minții. Istoria ideilor, teoria culturii, epistemologie, ed. îngrijită de Mona Antohi și Sorin Antohi, Studiu introductiv de Sorin Antohi, Traduceri de Mona Antohi, Sorin Antohi, Claudia Dumitriu, Dan Petrescu, Catrinel Pleșu, Corina Popescu, Anca Vaideseșan, Editura Polirom, Iași, 2002.
Gnozele dualiste ale Occidentului. Istorie și mituri, Traducere de Tereza Culianu-Petrescu, Postfață de Horia-Roman Patapievici, Editura Polirom, Iași, 2002.
Iocari serio. Știința și arta în gândirea Renașterii, Editura Polirom, Iași, 2003.
Hesperus, Ediția a III-a, Prefată de Mircea Eliade, Editura Polirom, Iași, 2004.
Jocul de smarald, în colaborare cu H. S. Wiesner, Traducere de Agop Bezerian, Editura Polirom, Iași, 2005.
Toz grec, Ediție îngrijită și traduceri de Tereza Culianu-Petrescu, Editura Polirom, Iași, 2010.

George Uscătescu

Brâncuși și arta secolului, Editura Meridiane, 1985.
Proces umanismului, Editura politică, București, 1987.
Ontologia culturii, Editura științifică și enciclopedică, București, 1987.
Europa absentă, Institutul European, Iași, 2005.

II. Bibliografie critică generală

Florin Manolescu, *Enciclopedia exilului românesc: 1945–1989*, București, Editura Compania, 2003.
Eva Behring, *Scriitori români din exil, 1945–1989. O perspectivă istorico-literară*, București, Editura Fundației Culturale Române, 2001.
Laurențiu Ulici, *Scriitori români din afara granițelor țării*, București, Fundația Luceafărul, 1996.
Fănuș Băileșteanu, *Personalități culturale românești din străinătate*, București,
Gheorghe Glodeanu, *Incursiuni în literatura diasporei și a disidenței*, București, Libra, 1999.
Cornel Ungureanu, *Mircea Eliade și literatura exilului*, București, Editura „Viitorul Românesc”, 1995.
Cornel Ungureanu, *La vest de Eden: o introducere în literatura exilului*, 2 vol., Timișoara, Editura Amarcord, 1995–2000.
Mónica Nedelcu, *La obra literaria de Vintila Horia. El espacio del exilio en cuatro novelas francesas*, Editorial de la Universidad Complutense de Madrid, Colección Tesis Doctorales, 1989.
*** *Vintila Horia in memoriam. Edición en Homenaje al Profesor Vintila Horia*, Madrid, Facultad de Ciencias de la Información, Universidad Complutense, 1992. Edición a cargo de Joaquín M^a

Aguirre Romero.

Mioc, Simion, *Romancierul și prinții săi (Vintilă Horia)*, [in] *Lecturi (ne)canonice*, Timișoara, Editura Marineasa, 1999, p. 176-247.

*** *Dicționarul esențial al scriitorilor români*, coordonatori : Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu, București, Editura Albatros, 2000, p. 377-384.

Crenguța Gânscă, *Vintilă Horia. Al zecelea cerc*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2001.

Marilena Rotaru, *Întoarcerea lui Vintilă Horia*, București, Editura Ideea, 2002.

Pompiliu Crăciunescu, *Vintilă Horia. Transliteratură și realitate*. Traducere din limba franceză de Olimpia Coroamă, Prefață la ediția în limba română de Basarab Nicolescu, Curtea Veche Publishing, București, 2011.

Sorin Antohi (coord.), *Ioan Petru Culianu. Omul și opera*, Iași, Editura Polirom, 2003.

Ted Anton, *Eros, magie și asasinarea profesorului Culianu*, Ediția a II-a, Traducere de Cristina Felea, Prefață de Andrei Oișteanu, Iași, Editura Polirom, 2005.

Matei Călinescu, , *Despre Ioan P. Culianu și Mircea Eliade. Amintiri, lecturi, reflecții*, Ediția a II-a, Traducere de Mona Antohi, Iași, Editura Polirom, 2002.

Nicu Gavriluță, *Culianu, jocurile minții și lumile multidimensionale*, Prefață de Moshe Idel, Iași, Editura Polirom, 2000.

Cristian Livescu, *Ioan Petru Culianu, hermeneutul neascultător*, în *Magistri & Hermeneuți. Prin ruinele canonului literar*, Iași, Editura Timpul, 2007, p. 30-47.

Horia-Roman Patapievic, *Ultimul Culianu*, București, Editura Humanitas, 2010.

Cornel Ungureanu, *Ioan Petru Culianu. O fidelitate fisurată*, în *Istoria secretă a literaturii române*, Editura Aula, 2007, p. 216-222.

Sanda-Valeria Moraru, *George Uscătescu, poet și eseist*, Presa Universitară Clujeană, 2012.

Ioana Mustață, *George Uscătescu. Pledoarie pentru Europa*, București, Editura Roza Vânturilor, 1990.

Constantin Noica, *Continentalul mental trasat de George Uscătescu*, în „Steaua”, anul XLI, nr. 7, iulie 1990.

Idem, *Spre un nou model de universalitate, în legătură cu opera lui George Uscătescu*, în „Tribuna”, anul II, nr. 28, 12 iulie 1990.

George Uscătescu în dialog cu Viorel Vîezureanu, în „Revista de filosofie”, vol. 43, 1996, nr. 1–2.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. Seminar introductiv: prezentarea tematicii și a bibliografiei	- expunere - dezbateri	
2. Virgil Nemoianu – literatura și reacțiunea secundarului	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateri, problematizarea Activități de grup/ individuale.	
3. B. Fundoianu – Benjamin Fondane: (re)inventarea formulei poetice	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateri, problematizarea Activități de grup/ individuale.	
4. L. M. Arcade: deriziunea istoriei	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateri, problematizarea Activități de grup/ individuale.	
5. Grigore Cugler: un avangardist îndepărtat	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateri, problematizarea Activități de grup/ individuale.	
6. Vona, Alexandru: Ferestrele zidite – eul fluid și „realitatea reală”	Dialogul euristic, abordarea frontală, dezbateri, problematizarea Activități de grup/ individuale.	
7. Basarab Nicolescu: poetica transgresiunii	Dialogul euristic, abordarea frontală,	

	dezbateră, problematizarea Activități de grup/ individuale.	
<p>Bibliografie</p> <p>S. 2. Virgil Nemoianu, <i>O teorie a secundarului</i> (1989)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Florin Manolescu, <i>Enciclopedia exilului literar românesc: 1945-1989 – scriitori, reviste, instituții, organizații</i>, Editura Compania, București, 2003, cap. <i>Virgil Nemoianu</i>, p. 531-533. - Nicolae Manolescu, <i>Istoria critică a literaturii române</i>, Editura Paralela 45, Pitești, 2008, cap. <i>Virgil Nemoianu</i>, p. 1236-1239. - Monica Spiridon, <i>Ilustrarea și apărarea criticii</i>, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996, cap. <i>Progres și reacție</i>, p. 173-177. <p>S. 3. B. Fundoianu, <i>Poezii</i>, Ediție, note și variante de Paul Daniel și G. Zarafu, Studiu introductiv de Mircea Martin, Postfață de Paul Daniel, Editura Minerva, București, 1978.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mircea Martin, <i>Introducere în opera lui B. Fundoianu</i>, Editura Minerva, București, 1984. - Radu I. Petrescu, <i>Privirea Medusei. Poezia lui B. Fundoianu/ Benjamin Fondane</i>, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2003. - Olivier Salazar-Ferrer, <i>Benjamin Fondane</i>, Traducere din limba franceză de Elena Tudorie, Editura Junimea, Iași, 2005. <p>S. 4. L. M. Arcade, <i>Revoluție culturală</i> (1984/1996)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Florin Manolescu, <i>Enciclopedia exilului literar românesc: 1945-1989 – scriitori, reviste, instituții, organizații</i>, Editura Compania, București, 2003. <p>S. 5. Grigore Cugler, <i>Apunake și alte fenomene. Afară-de-Unu-Singur</i> (2005).</p> <ul style="list-style-type: none"> - *** „Manuscriptum”, Nr. 1-2, 1988. - Mircea Angheliescu, <i>Destinul postum al lui Grigore Cugler</i>, în „România literară”, nr. 35, 6-12 septembrie, 2000. - Ion Pop, <i>Un urmuzian: Grigore Cugler</i>, în „Tribuna”, Nr. 161/ 16-31 mai 2009. <p>S. 6. Alexandru Vona, <i>Ferestrele zidite</i>, (1993).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Florin Manolescu, <i>Enciclopedia exilului literar românesc: 1945-1989 – scriitori, reviste, instituții, organizații</i>, Editura Compania, București, 2003 - *** <i>Dicționar analitic de opere literare românești</i>, II, coordonator Ion Pop, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2000. <p>S.7. Basarab Nicolescu, <i>Teoreme poetice</i>, Editura Cartea Românească, București, 1996/ Curtea Veche, București, 2013 (ediție bilingvă și bibliofilă ilustrată de Mircea Dumitrescu); <i>Transdisciplinaritatea (manifest)</i>, Junimea, Iași, 2007/ Editura Polirom, Iași, 1999 ; <i>Radacinile libertatii</i>, Curtea Veche Publishing House, București, 2004/ EUVT, 2016.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Florin Manolescu, <i>Enciclopedia exilului literar românesc: 1945-1989 – scriitori, reviste, instituții, organizații</i>, Editura Compania, București, 2003. - Pompiliu Crăciunescu, <i>Strategiile fractale</i>, Editura Junimea, Iași, 2003; <i>Terțul Ascuns</i>, [în] „Convorbiri literare”, anul CXLIV (2010), n° 9, p. 85-88. - Marian Victor Buciu, <i>Basarab Nicolescu: revoluția transdisciplinară</i>, Editura Junimea, Iași, 2016. 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile și modalitățile de abordare au în vedere un nivel științific consonant cu rigorile ontocognitive impuse de universul investigat, precum și cu principiile deontologice specifice studiului demn de acest nume.

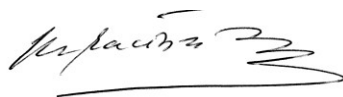
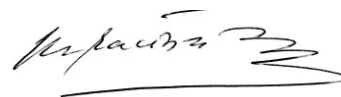
10. Evaluare*

Tip de activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. Curs	Cunoașterea aprofundată a conținuturilor studiate și valorizarea acestora în contextul epistemei actuale.	examen scris	55%
10.5. Seminar/laborator	Curiozitate cognitivă, spirit critic, gândire creativă.	evaluare continuă	20%
	Prezență activă.	evaluare continuă	25%
10.6. Standard minim de performanță: includerea tuturor componentelor cu referire la lucrarea de licență			
<ul style="list-style-type: none"> - participare activă la 30% din dezbaterile de seminar; - cunoașterea majorității operelor și conceptelor studiate; - exprimare elevată (limbaj adecvat). 			

Data completării
16.09.2017

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Semnătura directorului de departament

